

UA Repository

Een voorbeeld van preventie van jeugdcriminaliteit

Item Type	Conference presentation
Authors	Bonnevalle-Kok , Ruth
Citation	Bonnevalle-Kok,R.(2025-11-21). Een voorbeeld van preventie van jeugdcriminaliteit. [Conference presentatie]. Psychiatrische en psychologische rapportage - toegang tot forensische zorg in de Cariben II, UoC. Curacao.
Journal	Psychiatrische en psychologische rapportage - toegang tot forensische zorg in de Cariben, University of Curacao
Rights	Attribution 4.0 International
Download date	2026-03-09 18:49:58
Item License	http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/
Link to Item	https://hdl.handle.net/20.500.14473/1950

University of Aruba

UNIVERSITY
OF CURAÇAO
DR. MOISES DA COSTA GOMEZ

Universiteit Utrecht

Seminar II

Psychiatrische en psychologische rapportage

als toegang tot de forensische zorg in de Cariben

A criminal case

Honoré Daumier

French, about 1865

Watercolor and bodycolor, with pen and
brown ink and black chalk

J. Paul Getty Museum

Los Angeles, CA

University of Curaçao

Willemstad, Curaçao

20 en 21 november 2025

Inhoud

Welkom	3
Programma	4
Sprekers	7
Enkele huishoudelijke mededelingen	10
Vorbereidingscommissie	11
Na- en bijscholing	12

La folie
Odilon Redon
1883
houtschool op papier
Musée du Louvre
Paris, Frankrijk

Welkom

Van harte welkom op Curaçao voor dit seminar II “Psychiatrische en psychologische rapportage - toegang tot forensische zorg in de Cariben”, dat op 20 en 21 november 2025 aan de University of Curaçao Dr. Moises Da Costa Gomez wordt verzorgd. Een tweedaags seminar op het grensvlak van psychiatrie, psychologie, (straf)recht en criminologie. Dat grensvlak vormt tevens het draagvlak van de beschikbare forensische geestelijke gezondheidszorg. Thema’s uit het gedragskundig onderzoek en de forensisch psychiatrische zorg zullen in dit seminar centraal staan. Beoogd wordt mensen in deze praktijk in het Caribisch deel van het Koninkrijk up to date bij te scholen om het onderzoek en de rapportage pro Justitia in de strafrechtspleging en de daaruit voortvloeiende forensische zorg te optimaliseren. Daarvoor zijn juridische en gedragskundige experts van zowel het Caribisch deel als het Europees deel van het Koninkrijk bereid gevonden hun expertise met ons te delen, toe te lichten en te bediscussiëren.

Vrijwel dagelijks worden we in de media geconfronteerd met berichten over mensen die kampen met psychische stoornissen dan wel mensen die delicten hebben gepleegd, soms delicten gepleegd onder invloed van stoornissen. Tijdens dit seminar wordt door goed ingewijde deskundigen vanuit uiteenlopende vakgebieden en specialismen ingegaan deze problematiek. Mede aan de hand van casuïstiek, jurisprudentie, voorbeelden, praktijksituaties worden ingaan op de diagnostiek, de risicotaxatie, de rapportage pro Justitia en de behandeling in zaken waarin daders onder invloed van psychische stoornissen delicten hebben gepleegd en de gevolgen daarvan voor preventie, begeleiding en behandeling.

Dit seminar is mede mogelijk gemaakt met een financiële ondersteuning vanuit het Directoraat Generaal Straffen en Beschermen van het Ministerie van Justitie en Veiligheid in Den Haag. Het seminar vloeit voort uit het Meerjarig programma Forensische zorg en behandeling, TBS en PIJ van de Koninkrijksbrede werkgroep van het Justitieel Vierlanden Overleg. Beoogd wordt komende jaren in het voor- en najaar in een cyclus op elkaar voortbouwende scholingsbijeenkomsten te houden, alternerend op de verschillende Caribische eilanden van het Koninkrijk.

Programma

Donderdag 20 november 2025

Locatie: Aula, University of Curaçao

8.00 Inschrijving – registratie

9.00 Opening en welkom

Stella van Rijn, Rector Magnificus van de University of Curaçao

Frans Koenraad, dagvoorzitter

9.30 Over de rapportage

De aard van criminaliteit door jeugdigen en de relevantie ervan voor de rapportage
Thyrza Girigori, criminoloog

De rol van de advocaat bij de inschakeling van de forensisch gedragskundige
Alicia Blonk, advocaat

Vragen, antwoorden en discussie

10.45 Pauze

11.15 Berechting

Het maatregelrecht – TBS en PIJ in rechterlijke afwegingen
Yvo van Kuijck, oud-raadsheer

Jonge veelplegers en hun motivatie om te stoppen (online)
Ido Weijers, pedagoog

Vragen, antwoorden en discussie

13.00 Lunchpauze

14.00 Kwaliteit psychologisch onderzoek

Enkele fundamentele methodologische kwesties bij diagnostiek en inschatting van
gevaar in het forensisch gedragskundig onderzoek
Frans Koenraad, psycholoog & criminoloog

Behoorlijk testpsychologisch onderzoek
Micha van der Vorst, psycholoog

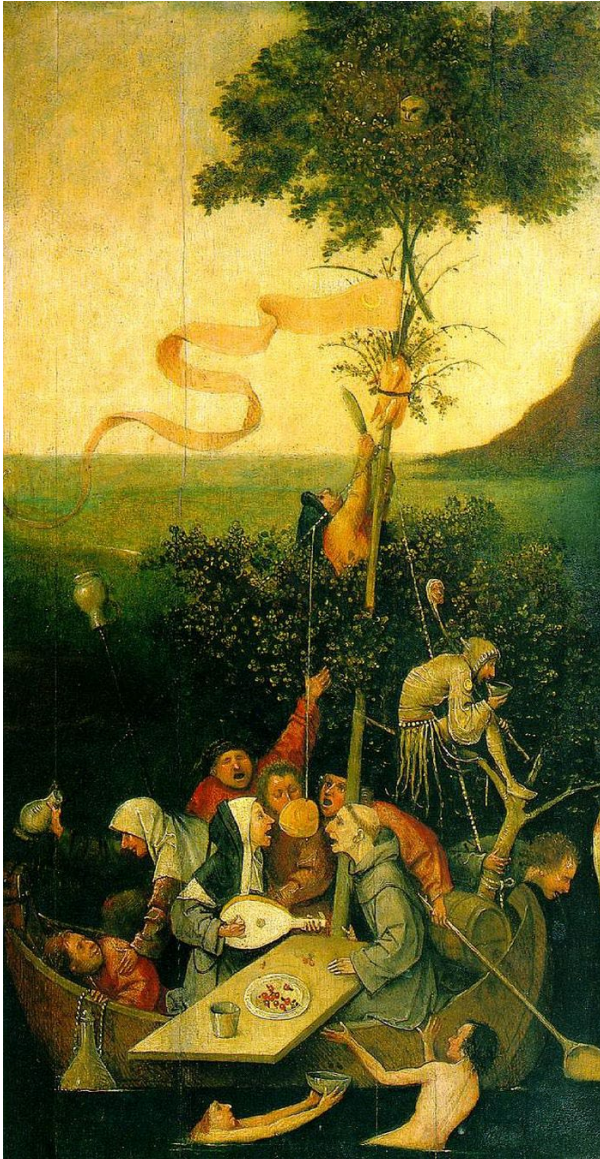
Een casus ter illustratie
Sandra Wichard, psycholoog

15.15 Forum: Yvo van Kuijck, Selma Verheijen, Micha van de Vorst, Sandra Wichard,

15.45 Pauze

16.00 Afstemming op laaggeletterden (online)
Marjan Mensinga, medisch antropoloog

17.00 Drinks & snacks (patio)

Het Narrenschip
ca. 1494 of later
Hiëronymus Bosch
Olieverf op paneel
58 × 33 cm
Louvre
Parijs, Frankrijk

Dagvoorzitter *Annemarie Marchena-Slot*, voornoemd

8.30 Registratie - inschrijving

9.00 Opening

9.15 Berechting – vervolg

De tenuitvoerlegging van de maatregel TBS – juridische en praktische problemen
Yvo van Kuijck, oud-raadsheer

Adolescentenstrafrecht: alle jongeren berechten tot 21 jaar volgens het
jeugdstrafrecht, tenzij... (online)
Ido Weijers, pedagoog

vragen, antwoorden en discussie

11.00 Pauze

11.15 Psychische kwetsbaarheid

De omgang met licht verstandelijke beperking
Michiel Vermaak, vg-arts

discussie en vragen

12.30 Lunchpauze

13.30 (Psychische) kwetsbaarheid - vervolg

Middelengebruik en psychotische kwetsbaarheid (online)
David Vinkers, forensisch psychiater

Een voorbeeld van preventie van jeugdcriminaliteit
Ruth Bonnevalle-Kok, strafrechtsjurist

Vragen en antwoorden

15.30 Pauze

15.45 Forumdiscussie aan de hand van een casus gepresenteerd door Michiel Vermaak,
Nathalie Kingsale, Alicia Blonk

16.30 Insiders en outsiders als afsluiting
Frans Koenraad, voornoemd

Sprekers

Mr. Alicia Blonk, advocaat, was tijdens haar studie twee jaar werkzaam bij het Openbaar Ministerie in Nederland en daarna nog eens een jaar als jurist in Nederland en Curaçao. In 2011 studeerde zij af in het strafrecht aan de Erasmus Universiteit te Rotterdam. Sindsdien is zij verbonden aan *Tripple AA Advocaten* als advocaat in het Nederlands Caribisch gebied. Zij legt zich toe op de algemene rechtspraak met specialisaties straf- en familierecht.

Mr. dr. Ruth Bonnevalle-Kok is wetenschappelijk hoofdmedewerker Straf- en strafprocesrecht aan de Faculteit der Rechtsgeleerdheid van de Universiteit van Aruba, waaraan zij sinds februari 2017 is verbonden. Van 2020-2023 was zij tevens decaan van deze faculteit. Ruth behaalde haar dr. titel in het internationale strafrecht aan de Universiteit van Aruba in 2007. Voor haar emigratie naar Aruba, was zij ruim tien jaar werkzaam in de rechtspraak, onder meer bij het Wetenschappelijk Bureau van de Hoge Raad der Nederlanden. Ruth is sinds 2019 Lid van de Commissie van Toezicht van het Korrektie Instituut Aruba (KIA).

Thyrza Girigorie, MSc., criminoloog, studeerde aan de Vrije Universiteit Amsterdam, was als vrijwilliger werkzaam bij de Politie Amsterdam-Amstelland, werkte bij het Nederlands Studiecentrum voor Criminaliteit en Rechtshandhaving. Is thans werkzaam als coördinator van het Actiecentrum Ondernijning Criminaliteit (ACOC) dat valt onder het Ministerie van Justitie en zich richt op een integrale en bestuurlijke aanpak van ondernijning.

Drs. Nathalie Kingsale, psychiater, is op Aruba geboren en getogen. In Maastricht deed ze de geneeskunde opleiding en de specialisatie tot psychiater heeft ze in GGZ Midden Brabant (thans GGZ Breburg) te Tilburg gedaan. Ze heeft zes jaar bij NIFP in Breda gewerkt, en bij de Forensisch psychiatrische polikliniek van GGZ Midden Brabant. Daarnaast heeft zij gewerkt als freelance rapporteur pro Justitia. Vanaf 2012 is ze werkzaam bij PAAZ/FSMA Respaldo te Aruba. Ze heeft gewerkt in de kliniek, de polikliniek en FACT. Sinds 2021 doet ze psychiatrische consulten in de penitentiare inrichting (KIA). Sinds januari 2024 is ze werkzaam als Manager behandelzaken bij Respaldo.

*Prof. dr. Frans Koenraad*t, forensisch psycholoog en criminoloog, is als bijzonder hoogleraar forensische psychiatrie, psychologie en criminologie werkzaam aan de University of Curaçao. Hij is emeritus hoogleraar forensische psychiatrie en psychologie aan de Universiteit Utrecht en gasthoogleraar aan de University of Aruba. Tot medio 2021 was hij senior onderzoeker bij het Nederlands Instituut voor Forensische Psychiatrie en Psychologie (NIFP) te Utrecht en van 2010 tot 2022 als wetenschappelijk adviseur werkzaam bij de Forensisch Psychiatrische Kliniek (FPK) te Assen. Van 1988 tot 2010 was hij als rapporterend psycholoog werkzaam in het Pieter Baan Centrum te Utrecht. Hij is zelfstandig gevestigd in eigen praktijk voor forensisch psychologie in Amsterdam: hij voert in zowel het Europees als Caribisch deel van het Koninkrijk psychologisch onderzoek en rapportages pro Justitia uit. Van 1996 – 1999 was hij als consultant forensic psychologist werkzaam in Rampton Special Hospital, Retford, Engeland. Van 2002 tot 2011 was hij lid van de Raad voor Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming. Hij is lid van het College van Beroep van het Nederlands Instituut voor Psychologen. Hij is lid van de Commissie van Toezicht van het Justitieel Centrum voor Somatische Zorg en het Penitentiair Psychiatrisch Centrum in Den Haag. Hij verrichtte onderzoek naar fataal huiselijk geweld, brandstichting, leefklimaat in justitiële inrichtingen, geschiedenis van de forensische psychiatrie, internationaal vergelijkend onderzoek naar forensisch gedragskundige rapportage, en naar het verband tussen kunst, stoornis en delinquentie.

Mr. Yvo van Kuijck heeft na zijn Raio-opleiding van 1982 als officier van justitie en van 1989 tot 1998 als advocaat-generaal gewerkt binnen het Openbaar Ministerie. Daarna is hij

overgestapt naar de zittende magistratuur. Van 1998 tot 2021 is hij als (senior) raadsheer werkzaam geweest bij het gerechtshof Arnhem-Leeuwarden. Van 2011 tot 2016 was hij voorzitter van de Penitentiaire Kamer in dat hof. De maatregel TBS heeft al geruime tijd zijn bijzondere interesse. Zo was hij van 1999 tot 2007 lid en vanaf 2000 voorzitter van de sectie TBS van de Raad voor Strafrechts-toepassing en Jeugdbescherming en van 2008 tot 2014 (plaatsvervangend) lid van het Adviescollege Verloftoetsing TBS. In 2011 heeft hij met anderen de stichting Forum TBS opgericht. Thans is hij sinds 2019 nog plaatsvervangend voorzitter van de Landelijke Adviescommissie Plaatsing in de Langdurige Forensische Psychiatrische Zorg (LAP).

Mr. dr. Annemarie Marchena-Slot werd in Curaçao geboren en groeide op in Nederland. Na het gymnasium-examen in Enschede, studeerde zij Antilliaans recht aan de Universiteit van de Nederlandse Antillen (UNA, 1997-2002). Hierna deed zij de opleiding Nederlands recht aan de Radboud Universiteit Nijmegen. Ze is sinds 2003 als docent werkzaam bij de sectie Straf(proces)recht en criminologie van de Faculteit der Rechtsgeleerdheid (FdR) van de University of Curaçao dr. Moises da Costa Gomez (UoC). In 2012 promoveerde zij op het proefschrift *Detentie van jeugdigen in Curaçao*, waarna ze ruim drie jaar decaan was van de FdR, waaraan zij sinds 2024 als Lector Kinderrechten verbonden is. Zij is tevens Board member van de University of Curaçao Research Institute (UCRI), onderzoeker bij het Caribbean Center for Children's Rights.

Drs. Marjan Mensinga, medisch antropoloog en sociaal psychiatrisch verpleegkundige, werkzaam als praktijkondersteuner GGZ in een huisartsenpraktijk (POH GGZ) Vollenhove in Zeist en als trainer en adviseur bij Pharos in Utrecht, het expertisecentrum voor gezondheidsverschillen en toegankelijkheid van de zorg. Tijdens haar studie culturele antropologie aan de Vrije Universiteit te Amsterdam, verrichtte ze veldonderzoek in de Caprileskliniek, Curaçao. Zij is thans tevens verbonden als sociaal psychiatrisch verpleegkundige aan Indigo voor Ambulante Zorg Midden Nederland. Zij verzorgt trainingen voor hulpverleners in laaggeletterdheid, gezondheidsvaardigheden, ziektebeleving in andere culturen en in GGz problematiek bij asielzoekers en vluchtelingen.

Drs. Michiel Vermaak, studeerde geneeskunde en specialiseerde zich tot arts verstandelijk gehandicapten. Hij werkt vanuit zijn maatschap 'Jouw dokter' en is verbonden aan de zelfstandige behandeldienst Novicare. Hij is als vg-arts en straatarts werkzaam in Rotterdam, St. Maarten, Bonaire en Saba. In 2020 kreeg hij de Hanny Oorthuysprijs voor zijn bevoegenheid en passie in zijn werk als straatarts en vg-arts in zowel Rotterdam als de bovenwindse eilanden. In september 2025 ontving hij de Levinas Zorgprijs voor zijn bijzondere inzet voor mensen met een verstandelijke beperking, zowel binnen als buiten instellingen. Hij is voorzitter van de Commissie wet- en regelgeving van de Nederlandse Vereniging voor Artsen VG. Hij is lid van de registratiecommissie geneeskundige specialisten. Als gastdocent is hij werkzaam bij de opleiding tot vg-arts van het Erasmus Medisch Centrum te Rotterdam.

Mr. Denise Vijber MSc, geboren op Curaçao, studeerde culturele antropologie en ontwikkelings-sociologie in 2004 - 2010 aan de Universiteit Leiden en rechten in 2013 - 2017 aan de University of Curaçao. Tijdens haar rechtenstudie won ze de nationale requireerwedstrijd Curaçao. Zij verrichtte beleidsonderzoek bij de overheid op St. Maarten en op Curaçao, deed criminologisch onderzoek naar mensenhandel op St. Maarten en naar jeugdcriminaliteit, ze was werkzaam als wetgevingsjurist, en nog steeds als free lance journalist, columnist en film- en podcastproducent.

Prof. dr. David Vinkers is forensisch psychiater en sinds 2024 bijzonder hoogleraar forensische psychiatrie aan de Vrije Universiteit te Amsterdam. Hij heeft een eigen praktijk voor ambulante behandeling in Rotterdam. Hij voert in zowel het Europees als het Caribisch deel van het

Koninkrijk psychiatrisch onderzoek en rapportages pro Justitia uit. Zijn research richt zich op het Caribisch deel van het Koninkrijk en Antilliaanse justitiabelen in Nederland.

Dr. Micha van der Vorst, gezondheidszorgpsycholoog, studeerde psychologie aan de Universiteit van Tilburg en sinds 2009 in verschillende functies werkzaam in de Forensische Observatie- en Begeleidingsafdeling (FOBA) van de SDKK. Hij is daarnaast ook werkzaam als psycholoog in de Justitiële Inrichting Caribisch Nederland op Bonaire. Sinds 2009 woont hij op Curacao. In 2022 voltooide hij de opleiding tot gezondheidszorgpsycholoog. Tot 2024 was hij werkzaam in de Psychiaters Maatschap Antillen waar hij betrokken was bij de ambulante behandeling van vooral justitiabelen en psychiatrische patiënten. Sinds 2024 zet hij dat ambulante werk voort in een eigen praktijk op Curaçao. In 2024 promoveerde hij aan de Rijksuniversiteit Groningen op het proefschrift *A matter of ABC* over het gebruik van psychologisch testmateriaal op de benedenwindse eilanden in de Cariben. Hij heeft zich gespecialiseerd in de behandeling van trauma's, persoonlijkheidsstoornissen en agressie. Hij verricht psychologisch onderzoek pro Justitia voor rechtbanken op de verschillende Caribische eilanden van het Koninkrijk. Hij is betrokken bij het gedragskundig onderzoek van levenslang gestraften en bij de ontwikkeling van resocialisatieprojecten voor langgestraften op Curaçao.

Prof. dr. Ido Weijers, pedagoog, studeerde politieke en sociale wetenschappen aan de Universiteit van Amsterdam. In 1991 verdedigde hij zijn proefschrift *Terug naar het behouden huis. Romanschrijvers en wetenschappers in de jaren vijftig*. Hij is emeritus hoogleraar Jeugdrechtspleging en Jeugdbescherming aan de Universiteit Utrecht (UU). Hij was werkzaam bij de vakgroep historische pedagogiek aan de Radboud Universiteit Nijmegen (1993 - 1996), aan de faculteiten Rechtsgeleerdheid en Sociale Wetenschappen van de UU en aan de Faculteit Cultuurwetenschappen van de Universiteit Maastricht. In 2002 was hij visiting scholar van de Australian National University, Canberra, Australië. Hij was adviseur bij de evaluatie van het zogenoemde *children's hearings system* in Stirling, Schotland. In 2009 was hij adviseur in Luxemburg in verband met de eerste justitiële jeugdinstelling aldaar. Hij verzorgt – mede geënt op zijn wetenschappelijk onderzoek - cursussen en trainingen aan rechters, officieren van justitie, advocaten en reclasseringswerkers, vooral over de communicatie met jeugdige verdachten en hun ouders. Hij heeft een rijk oeuvre aan publicaties in enkele tientallen boeken en ruim tweehonderd artikelen.

Sandra Wichard MSc., psycholoog NIP, studeerde in 2011 af in de psychologie aan de Erasmus Universiteit Rotterdam. Ze specialiseerde zich in de klinische kinder- en jeugdpsychologie, onderwijs- en ontwikkelingspsychologie, met een nadruk op de forensische psychologie. Zij verzorgt niet alleen psychologische assessments en psychologisch onderzoek pro Justitia, maar voert tevens psychologische dienstverlening uit als gedragsdeskundige op Curaçao, Bonaire en Aruba. Zij is werkzaam bij Linkels & partners en heeft een eigen praktijk *Wichard Assessment & Development* op Curaçao. Zij is consulent bij de Reclassering en ontwikkelt en verzorgt trainings- en cursusprogramma's voor diverse organisaties. Zij is bestuurslid van het Caribisch Instituut voor Psychologie (CIP).

Enkele huishoudelijke mededelingen

U wordt verzocht tijdens de twee dagen op de campus van de University of Curaçao uw deelnemersbadge te dragen.

U wordt verzocht in de aula uw mobiele telefoon uit of op de trilstand te zetten.

Aan het eind van de bijeenkomst op vrijdagmiddag ontvangt u een bewijs van deelname. Daartoe is vereist dat u de deelnemerslijsten bij de registratiedesk op donderdag en vrijdag zowel aan het begin van de ochtend als aan het eind van de middag tekent.

De voertaal van de bijeenkomst is het Nederlands; mocht u tijdens de discussie willen bijdragen in het Papiamentu of Engels, schroom dan niet dat te doen in uw eigen taal, zodat deze vertaald kan worden.

De deelnemers ontvangen na afloop van het seminar de samenvatting c.q. powerpoint sheets van de presentaties. Gedetailleerde casuïstiek is daaruit verwijderd dan wel geanonimiseerd.

Om op de UoC-campus wifi te gebruiken, is UoC Guest met het wachtwoord 76601-40164 beschikbaar.

Jurisprudence

1887

Edvard Munch

Olieverf op doek

81.5 x 125.5 cm

National Gallery,

Oslo, Noorwegen

Commissie voorbereiding en ondersteuning

Ruth Bonnevalle-Kok, Faculteit Rechtsgeleerdheid, University of Aruba

Lisa van den Broeke, Faculteit der Rechtsgeleerdheid, University of Curaçao

Nathalie Kingsale, Respaldo, Aruba

Frans Koenraad, Faculteiten der Rechtsgeleerdheid, UA, UoC & UU

Annemarie Marchena-Slot, Faculteit der Rechtsgeleerdheid, University of Curaçao

Baukelien Schrantee, Faculteit der Rechtsgeleerdheid, University of Curaçao

Simone van der Zee, zelfstandig gevestigd, Curaçao

Studenten van het vak Forensische Psychiatrie en Psychologie, UoC

Een aartsbooswicht
Franz Xaver Messerschmidt
na 1770
Gypsum Alabaster
hoogte 38,5 cm
Österreichische Gallerie Belvedere
Wenen, Oostenrijk

Na- en bijscholing

Aan de University of Curaçao wordt jaarlijks in november aan de Faculteit der Rechtsgeleerdheid de Nederlandstalige cursus Forensische psychiatrie en psychologie gegeven, terwijl aan de University of Aruba jaarlijks in februari/maart aan de Faculty of Law de Engelstalige cursus Forensic and Legal Psychology wordt gegeven. Beide cursussen zijn ook voor anderen dan alleen reguliere studenten toegankelijk. Daarnaast worden aan beide universiteiten andere relevante cursussen verzorgd, zoals in het sanctierecht of penitentiair recht, het jeugdrecht, de criminologie.

Tot de mogelijkheden van Certificaatonderwijs aan de Faculteit Rechtsgeleerdheid van de University of Curaçao behoren vakken zoals: Beginselen strafrecht en strafprocesrecht, Criminologie, Forensische psychiatrie en psychologie, Jeugdstrafrecht en Rechtssociologie van het Caribisch gebied.

Certificaatonderwijs aan de Faculteit Rechtsgeleerdheid aan de University of Aruba wordt verzorgd in onder meer het Arubaans personen- en familierecht (incl. Kinderbescherming), Criminologie, Forensic and Legal Psychology, Introduction to Human Rights en Sanctierecht (straffen en maatregelen).

Het is meer dan raadzaam voor beginnend rapporterend psychologen, psychiaters en pedagogen aan een dergelijke cursus deel te nemen, maar ook voor griffiers, administratief medewerkers, onderzoeksassistenten, reclasseringsmedewerkers, verslavingstherapeuten, verpleegkundigen in de ggz, sociotherapeuten in de psychiatrie. Ook al voert men al jaren forensisch gedragskundige werkzaamheden uit, deelname aan dergelijke cursussen betekent behalve een actualisering van de kennis en het inzicht in forensisch relevante thema's ook een ordening in de activiteiten en een sensibilisering voor forensisch gedragskundig gevoelige kwesties.

Uitgebreide en actuele informatie over de reguliere bachelor- en masteropleidingen van de verschillende Faculteiten alsmede het Certificate Program van de UA en UoC vindt u op de website van de beide universiteiten alsmede op de socials (FB, LinkedIN en Insta).